

ประเทศไทย: อ่อนฟุ้งคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่อคนงานพม่า

คนงานข้ามชาติ 14 คน เสี่ยงจะติดคุกเพราะการเปิดปากพูด

(กรุงเทพฯ 12 กรกฎาคม 2560)—ทางการไทยและบริษัทธรรมเกษตร จำกัด
ควรถอนฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่อคนงานข้ามชาติชาวพม่า 14 คน โดยทันที
จากกรณีที่คนงานกล่าวหาว่ามีการละเมิดสิทธิด้านแรงงานอย่างร้ายแรง ฟอรั่ตีฟายไรต์กล่าวในวันนี้
ศาลแขวงดอนเมืองนัดไต่สวนมูลฟ้องในวันที่ 13 กรกฎาคม
เพื่อพิจารณาว่าคดีมีมูลเพียงพอหรือไม่ที่จะเข้าสู่ขั้นตอนการไต่สวนทางอาญาต่อไป

“คนงานเหล่านี้ไม่ควรถูกจำคุก เพียงเพราะกล่าวหาว่ามีการละเมิดสิทธิด้านแรงงาน” เอมี สมิธ (Amy Smith)
ผู้อำนวยการบริหารฟอรั่ตีฟายไรต์กล่าว “รัฐบาลไทยควรยกเลิกกฎหมายหมิ่นประมาททางอาญาโดยทันที
ทางการไทยและภาครัฐกิจมีพันธกรณีต้องเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก”

เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2559 คนงาน 14

คนยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกล่าวหาว่าบริษัทธรรมเกษตร จำกัด
ซึ่งเป็นฟาร์มเลี้ยงเปิดไก่ของคนไทยและตั้งอยู่ที่จังหวัดลพบุรี ได้จ่ายค่าแรงให้คนงานต่ำกว่าค่าแรงขั้นต่ำ
ไม่ยอมจ่ายค่าทำงานล่วงเวลา มีการขีตบัตรประจำตัวของคนงาน รวมทั้งหนังสือเดินทาง
ถือเป็นการละเมิดพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ในวันที่ 6 ตุลาคม 2559 บริษัทธรรมเกษตร จำกัด
ยื่นฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่อคนงานทั้ง 14

คนกล่าวหาว่าการยื่นคำร้องของพวกเขาต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำลายชื่อเสียงของบริษัท คนงานทั้ง 14
คนซึ่งประกอบด้วยชายเก้าคนและหญิงห้าคนมาจากเขตพะโค ประเทศพม่า

คนงานข้ามชาติ 14 คนถูกฟ้องว่าละเมิดมาตรา 137 และ 326 ของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137
กำหนดเป็นความผิดอาญา เมื่อมีการแจ้ง “ข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน” กรณีที่
“อาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย” โดยมีระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ ในทำนองเดียวกัน มาตรา 326 กำหนดเป็นความผิดอาญา เมื่อมีการ “ใส่ความ” ผู้อื่น “ต่อบุคคลที่สาม
โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง” โดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี
หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

“แทนที่จะหาทางแก้ปัญหา การที่บริษัทฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาเมื่อถูกกล่าวหา
กลับยังทำให้เกิดข้อกั้วลด้านสิทธิมนุษยชนมากขึ้น” เอมี สมิธกล่าว
“กรณีซึ่งมีการกล่าวหาว่าเกิดการปฏิบัติมิชอบและเป็นข้อกล่าวหาที่ผ่านการตรวจสอบ
ทางบริษัทควรหาทางจัดให้มีการเยียวยาและปฏิรูปการปฏิบัติของตนเอง ไม่ใช่มาแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กล่าวหาตน”

ในวันที่ 4 พฤศจิกายน 2559 บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ยังฟ้องคดีต่อนายแอนดี้ ฮอลล์ (Andy Hall)
นักปกป้องสิทธิมนุษยชนชาวอังกฤษ กล่าวหาว่าเขาทำความผิดที่เป็นการหมิ่นประมาททางอาญา
และละเมิดพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550
จากการที่เขาใช้โซเชียลมีเดียเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมและค่าชดเชยที่เพียงพอต่อคนงานข้ามชาติ 14 คน
ศาลอาญากรุงเทพใต้มีกำหนดไต่สวนมูลฟ้องในคดีนี้ ในวันที่ 18 กรกฎาคม 2560

ในเดือนมิถุนายน 2559 คนงานทั้ง 14 คนได้ยื่นคำร้องต่อสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลพบุรี
เกี่ยวกับสภาพการจ้างงานที่ฟาร์มของบริษัทธรรมเกษตร จำกัด ซึ่งพวกคนทำงานอยู่ ในวันที่ 1 สิงหาคม 2559

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีความเห็นว่า ทางบริษัทละเมิดพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานของไทย โดยไม่จ่ายค่าจ้างตามค่าแรงขั้นต่ำ ไม่มีการจ่ายค่าจ้างสำหรับการทำงานล่วงเวลาอย่างเพียงพอ และไม่จัดให้พนักงานมีวันหยุดอย่างเพียงพอ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้สั่งการให้บริษัทธรรมเกษตร จำกัด จ่ายเงินรวมกันทั้งหมดประมาณ 1,700,000 บาทให้กับคนงานทั้ง 14 คน

บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ได้ยื่นอุทธรณ์คำร้องต่อมติของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในเดือนสิงหาคม 2559 ในวันที่ 18 ธันวาคม 2559 ศาลแรงงานภาค 1 (สระบุรี) พิพากษาขึ้นตามมติของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในเดือนมกราคม 2560 ทางบริษัทได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแรงงานภาค 1 โดยคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานของไทย มีเนื้อหาครอบคลุมสิทธิและมาตรฐานประการต่าง ๆ ของคนงาน ประกันให้คนงานมีสิทธิได้รับค่าแรงขั้นต่ำ มีการจำกัดจำนวนชั่วโมงการทำงาน และกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเพื่อประกันความปลอดภัยและสุขภาพในที่ทำงาน กฎหมายแรงงานของไทยยังมีผลบังคับใช้อย่างเท่าเทียมกับคนงานข้ามชาติ โดยในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลไทยกับพม่า เพื่อการจัดการและบริหารคนงานข้ามชาติจากพม่าอย่างเป็นทางการ กำหนดอย่างชัดเจนว่า คนงานข้ามชาติจากพม่าต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายของไทย

ประเทศไทยยังเป็นภาคีของกฎบัตรระหว่างประเทศหลายฉบับ รวมทั้งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights-ICESCR) และอนุสัญญาหลักขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งคุ้มครองคนงานและและผู้อยู่อาศัย

“คนงานข้ามชาติมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองในที่ทำงาน และควรสามารถเปิดปากพูดความจริงได้เมื่อสิทธิเหล่านี้ไม่ได้รับการคุ้มครอง” เอมี สมิกกล่าว “ไม่ควรกำหนดให้การหมิ่นประมาทเป็นความผิดทางอาญา ประเทศไทยควรดำเนินการแก้ไขกฎหมายโดยทันที เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก”

สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออกยังได้รับการคุ้มครองตามข้อ 19 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights-ICCPR) ซึ่งไทยเป็นรัฐภาคี ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ การจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกอาจกระทำได้เฉพาะเมื่อมีกฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น และให้กระทำอย่างมีสัดส่วนและเท่าที่จำเป็นเพื่อบรรลุดูวัตถุประสงค์ที่ชอบธรรม

รัฐบาลไทยควรยกเลิกกฎหมายหมิ่นประมาททางอาญาโดยทันที เพื่อให้เนื้อหาของกฎหมายไทยสอดคล้องกับกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศ ฟอร์ดี้ฟายไรด์กล่าว โทษทางอาญาเนื่องจากการหมิ่นประมาท รวมทั้งโทษจำคุก ถือเป็นบทลงโทษที่ไม่ได้สัดส่วน และเป็นการละเมิดสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก

เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2560 ทางกรไทยและภาคธุรกิจได้แสดง**พันธกิจ**ที่จะดำเนินการตามหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน (U.N. Guiding Principles on Business and Human Rights) หลักการชี้เนาดังกล่าวซึ่งที่ประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติให้การรับรองในปี 2554 ประกอบด้วยหลักการขั้นพื้นฐานและเพื่อการดำเนินงาน 31 ข้อ โดยได้แยกแยะหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐและวิสาหกิจต่าง ๆ ที่จะต้องเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

และเยียวยาเมื่อเกิดการละเมิดและการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิมนุษยชนขึ้นในบริบทการดำเนินงานทางธุรกิจ โดยในบรรดาพันธกรณีต่าง ๆ หลักการซึ่งนำกำหนดให้รัฐควร

“คุ้มครองให้ปลอดภัยจากการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิมนุษยชนภายในอาณาบริเวณและเขตอำนาจศาล รวมทั้งการละเมิดของบุคคลที่สามอย่างเช่น หน่วยงานธุรกิจ” และประกันว่า

“จะต้องไม่มีการขัดขวางการดำเนินงานที่ชอบธรรมและสงบของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน”

“ถึงเวลาที่ทางการไทยและภาคธุรกิจในไทยต้องลงมือทำตามที่สัญญา

และต้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย” เอมี สมิธกล่าว “การถอนฟ้องคดีอาญาต่อคนงานเหล่านี้และนายอานดี ฮอลล์ ถือเป็นก้าวข้างในทิศทางที่ถูกต้อง”